

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СИРДАРЁ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНING НАВБАТДАН ТАШҚАРИ СЕССИЯСИ

9 октябрь куни халқ депутатлари Сирдарё вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлиб ўтди. Сессияда ташкилий масала кўрилди.

Ботир Махмудов Сирдарё вилояти ҳокими вазифасидан озод этилди. «Ўзсувқурилиш» концерни раиси бўлиб ишлаб келган Ғулом Ҳасанов Сирдарё вилояти ҳокими этиб сайланди.

Сессия ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов қатнашди ва нутқ сўзлади. Вилоят кенгаши сессиясида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов ҳамда республика ва зирликлари, ташкилотлари ва маъмурий органлари раҳбарлари иштирок этди.

ҲА. Вилоят кенгаши сессиясида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов ҳамда республика ва зирликлари, ташкилотлари ва маъмурий органлари раҳбарлари иштирок этди.

ҲА. Вилоят кенгаши сессиясида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов ҳамда республика ва зирликлари, ташкилотлари ва маъмурий органлари раҳбарлари иштирок этди.

ҲА.

БАРЧА САФАРБАР

Наманган вилоятида йиллик пахта тайёрлаш режасини ошғири билан адо этаётган хўжаликлар сонин кўп сўйин ошиб бормоқда. Мўҳбиримиз Абдунаби ҚОРАБОВ яқинда тахрирхонага келиб, Тўрақўрғон туманидан хўшхабар йўллади. «Тўрақўрғон» жамоаси хўжалиги пахтакорлари 408 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 17,5 центнердан дур-жавоҳир йиғиб олиб, туманда биринчи бўлиб йиллик марраини эгаллашди.

Хўжалик заршунослари йил бошида режани 700 тонна қилиб белгилашган эди. Ҳозирча тайёрлаш пунктига 710 тонна қимматбаҳо саноат қўриқлари, тошқирғон, Абдулпайимов Ҳасанов, Абдулпайимов Ҳасанов, Ҳайдарали Тўшметов ва бошқаларда ҳосилдорлик гектарига 22—27 центнерга етди. Бу — улар учун сўнгги марра эмас. Пулрат устидан 210 кўраётган 350 оғалнинг 210 таси хирмонга салмоқли улушларини қўшилди. Қўшнингилорамчиларнинг олдинги сафида боришгаётган Маъмур Олимов, Жамил Каримов, Давлатқон Сутонов ва бошқалар чеварлар шу кунгача 4—5 тоннадан пахта териб қўйишди. Мавсум охиригача ҳар қайси бу рақамни камида 7—8 тоннага етказишга аҳдлашган.

БАҲОДИРОНА ОДИМ

Тўқин куз Ўзбекистон пахта даладарига гўё қийғос-қийғос юлдузлар сочди. Лўппи-лўппи чаюқлар пайкаллари фойдаланишга, пахтакор юртин сафарбарликка чорлади. Чевар теримчилар, механизаторлар даладаги мўл ҳосилни нест-нобуд қилмасдан тезроқ йиғиб-териб олишга, мардона аҳд қилинган залворли хирмонни тиклашга астойдил бел боғлашди. Бугунги кунда илгўр бригадалар, бўлимлар, хўжаликлар аллақачон йиллик пахта тайёрлаш режасини бажариб, галдаги доволарни забот этишга азму қарор қилганлар. Қураш шунга яраша устивор давом этмоқда. Не бахти хирмонларимиз бўйига-бўй, шиддатта-шиддат қўшилмоқда.

Бухоро вилоятидан хўшхабар келди. Олотнинг суръат оти маррани беқис шиддат билан забот этди. Олот тумани пахтакорлари нафақат вилоятда, балки республикада биринчи бўлиб зафар қўчилилар. Бу ғалабада тумандаги «Олот» давлат хўжалиги

Ўзбекистон

Республикаси Президенти. Ислоҳ КАРИМОВга

Муҳтарам Ислоҳ Абдуғаниевич! Олот тумани меҳнаткашлари мустақил Ўзбекистон Республикаси равақи йўлида, унинг иқтисодий ва ижтимоий юксалишига муносиб ҳисса қўшишга инти-

либ, туманимиз ташкил этилганига 50 йил тўлиши муносабати билан йўллаган табригингиздан руҳланиб, 1993 йил хўжалик йилида юқори пахта ҳосили етиштирилди. Ватан хирмонига 29 минг тонна «оқ олтин»

БУХОРО ВИЛОЯТИ ОЛОТ ТУМАНИ КОЛХОЗЧИЛАРИГА, СОВХОЗ ИШЧИЛАРИ, САНОАТ ХОДИМЛАРИ ВА БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Азиз дўстлар, биродарлар! Сизларни улкан меҳнат зафарингиз — эл хирмони-га 29 минг тоннадан зиёд сифатли «оқ олтин» топшириб, йиллик режани республикада биринчи бўлиб бажарганингиз муносабати билан чин дилдан табриклиям.

Эришилган бу катта му-

вафқиятда тумандаги қадок қўлли, заҳматкаш деҳқонларнинг, моҳир сувчи ва механизаторларнинг, барча меҳнат аҳлининг ҳиссаси катта. Сизларнинг ишга маъсулиятингиз, омиқкорлигингиз ва фидойилигингиз туфайли зўр меҳнат ва машаққат билан етиштирилган ҳосил қисқа муддатларда йиштирилиб олинди.

етказиб бериб, 31 иш куниде река уддаланди.

Далаларда ҳали ҳосил мўл, меҳнаткашларимиз давлатга яна 5 минг тонна пахта сотиш ниятида ишни давом эттиришмоқда.

Сизнинг ташқи ва ички сиёсатингизни қўллаб-қувватлаб, Ватанимиз тинчлиги ва равақи йўлида Сизга мустақам соғлиқ-саломатлик ҳамда давлатимиз тараққиёти борасидаги фазилатингизга омад тилаймиз.

Олот тумани меҳнаткашлари

Туман меҳнаткашларининг бу улкан ютуғи Ота Ватанимиз равақи йўлида, мустақиллигини мустақам йилда салмоқли қадам экани шубҳасиздир. Барчангизга сифат-саломатлик, хонадонларингизга бахт-саодат, хирмонингизга барака тилайман, сизларга омад ҳамиша ёр бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1993 йил 11 октябрь.

ХИРМОНГА БАРАКА!

ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1993 ЙИЛ 12 ОКТЯБРГА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Вилоятлар	Режадаги нисбатан фонд ҳисобида			
	Жами	Шу жумладан машина тарғиби		
	Бир кунда	Маъмур бошқар	Бир кунда	Маъмур бошқар
Хоразм	2,54	81,39	1,15	9,6
Бухоро	2,77	74,71	0,90	17,7
Сурхондарё	2,04	65,25	1,49	35,4
Қорақалпоғистон Республикаси	2,34	61,19	1,98	39,3
Қашқадарё	3,66	57,72	3,79	46,4
Навоий	3,66	49,50	2,45	20,7
Фарғона	2,41	40,04	0,59	5,5
Андижон	2,87	36,18	0,73	4,1
Самарқанд	3,04	27,20	1,71	9,1
Наманган	2,45	25,45	0,75	4,1
Тошкент	3,02	21,03	2,36	9,2
Жиззах	2,71	17,15	2,64	13,7
Сирдарё	1,32	9,63	0,85	2,7
Республика				
бўйича	2,64	44,16	1,75	17,7
Шу жумладан нигишча		толали пахта		
Сурхондарё	2,25	53,61		
Қашқадарё	2,73	21,18		
Наманган	0,51	5,80		
Андижон	—	—		
Навоий	—	—		
Республика				
бўйича	2,34	45,72		

ВАТАН, ЭЛ МАНФААТИ— МУҚАДДАСДИР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОҲ КАРИМОВНИНГ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СИРДАРЁ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ СЕССИЯСИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Ассалому алайкум, азиз дўстлар!

Авалло, фурсатдан фойдаланиб, сиз депутатларга ва сиз орқали Сирдарё вилоятининг барча меҳнаткашларига эзгу ҳурмат-эҳтиромини изҳор этмоқчиман. Шу кунларда сизлар ҳам мустақил республикамизнинг барча меҳнаткашлари каби гўл мураккаб келган хўжалик йилининг сарҳисобини қилмоқдасиз. Сирдарё вилояти меҳнаткашларининг бағри унинг бепоён замини каби кенг, очик ва саховатлидир. Бу ерда ҳар бир мисол ҳосил нақадар катта меҳнат ва мустақам ирода, ақл ва илром, сабот ва матонат эвазига етиштирилишини ҳаммамиз яхши биламиз.

Жонажон Ўзбекистонимизнинг бугун ҳамда эртаси ҳақидаги аниқ ва қатъий йўлимизни Ёрилган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида сўзлаган нутқимизда яна бир марра баён этганимдан хабар қилиш бор. Ўшанда таъкидлаганимдек, биз аниқ тарихий вазиятга, ўзбек халқининг руҳияти ва анъаналарига асосланиб, ўз ислохларимизнинг асосий тамойилларини ишлаб чиқдик ва бу йўлда дастлабки самараларни қўйилди. Ана шу эзгу ниятларни амалга ошириш юртимизда истиқомат қилаётган ҳар бир фуқаронинг, айниқса, зиммасига маъсулият юклатилган ҳар бир катта-кичи раҳбарнинг муқаддас бурчидир. Шу билан бирга, ҳар биримизнинг Ўзбекистоннинг келажаги йўлидаги фидойилигини, ватанпарварлигини, имон ва инсофимизни қаттиқ синовдан ўтказадиган тарихий давр келди.

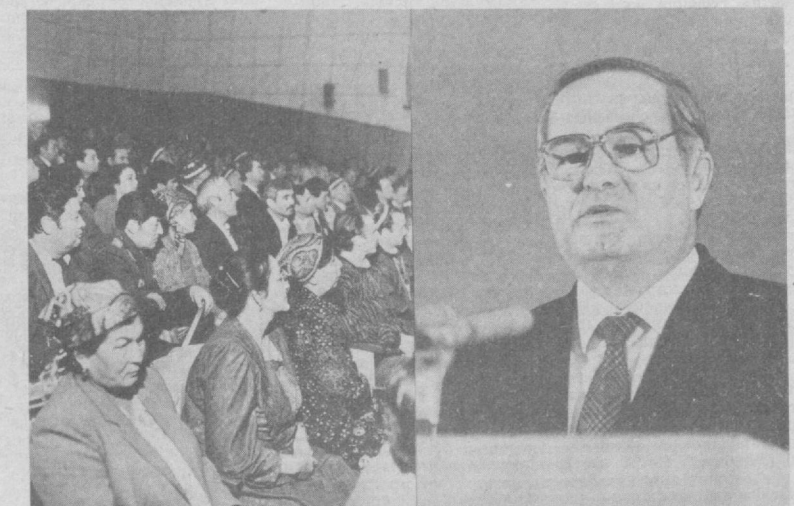
Албатта, Россияда рўй бераётган воқеалар ҳаммамизни ташвишга солмоқда. Чўки уларнинг биға бевосита таъсири бор. Бу фожиали воқеаларнинг асосий сабаби, илдири нимада?

Шўро салтанати парчалашиб кетгач, ҳамма мустақил республикалар қамди, Россия ҳам ўзини ҳо тараққиёт йўлини таялаб олди. Менмика, ана шу йўл таялашда, иқтисодий ислохларни амалга оширишда шўма-шўмарлик қилинди. Ҳам сийсатда, ҳам иқтисодда, ҳам маънавиятда одамларнинг руҳияти, дунёқарашига мос йўл таялмади. Биронларнинг гапига қириб, «шок терапияси» деб, ислохотлар сунъий равишда теълаштирилди. Батзи ижтимоий табақаларнинг этиқоди назарга олинмади, тарихи оёқости қилинди. Одамларнинг турмуш даражаси пасайди. Натияжада одамлар ўртасида зиддият, жамиятда бўлиниш рўй берди. Ҳокимият талашини, одамларнинг бошини айлантириб ўзига қаратиш бошланди.

Бошқа давлатни, у амалга ошираётган ишларни таъкид қилиш нотўғри. Лекин, нима бўлсаям, одамлар озор чекмаслиги, қон тўқилмаслиги керак. Мен Борис Ельцин, Виктор Черномырдин билан телефон орқали суҳбатда ҳам уларга шу гапларни айтдим. Ўзбекистон халқи сизларга, Россия халқига фақат тинчлик тилайди, сизда тинчлик бўлса, бизда ҳам оёқостилик бўлади, дедим.

Бизда қўшининг тинч — сен тинч, деган мақол бор. Тожикистон ҳақида доимо жон куйдириб гапирганимизнинг сабабини ҳам шундай тушуномок керак.

Авалло одамларнинг қорнини тўқ, устини бут қилайлик. Аввал иқтисод, кейин сийсат деганларидек, одамлар муносабати ҳам қўшни билан эшитилади. Қўнига гап кирмайди. Ахир, ислохотлардан мақсад одамларнинг ҳаётини яхшилаш эмасми? Бошқа гаплар кейин бўлаверади. Хулоса шуки,

бозор иқтисодиётига бошқича-бошқича ўтишда биз ишлаб чиққан биринчи, асосий тамойилда кўзда тутилганидек, иқтисодиёт сийсатдан устун туриши керак.

Шу қўнган назардан қараганда, Сирдарё вилоятида аҳвол, одамларнинг кайфияти қандай? Афсуски, қониқарли эмас.

Қадри дўстлар! Бугунги сессия кун тартибига қўйилган масала, назаримда, ҳаммага бир қадар маълум бўлса керак.

Қисқаси, Сирдарё вилоятидаги вазият ҳаммамизни, аввалло Президент сийсатиде мени ташвишга солмоқда. Вилоятда кейинги пайларда социал, ижтимоий-иқтисодий масалаларга раҳбарлик бўлаётган юртимизда. Бу эса вазиятнинг мураккаблашуви, жойлардаги маънавий-руҳий муҳитнинг бузилишига сабаб бўлмоқда.

Камчиликлар, йўл қўйилмаётган нуқсонлар ҳақида гапирар эканмиз, биринчи навбатда режалар бажарилиши, ишлаб чиқаришнинг аҳволи, одамларнинг таъминоти, кайфияти, кун кечириши, хавфсизлигини таъминлаш масалаларига, умуман, Сирдарё вилоятида раҳбарлик ишлари қандай бораётганига этибор бермоқ зарур. Сийсий, иқтисодий, маънавий ҳаётимизга ислохотлар таъкид этилаётгани, мамлакатимизда қабул қилинган қонунлар, фармонлар қай даражада бажарилаётганини ҳисобга олиб, вазиятни баҳолашимиз лозим.

Вилоятдаги ижтимоий аҳвол, ишнинг ташкил қилини, олдимида турган муаммоларини, вазифаларини ҳал этиш йўлида халқни, меҳнаткашларимизни бирлаштириш, йўл кўрсатиш, уларга аниқ йўл кўрсатиш, бошқилиш қилиш масалалари ағрофликча ўрганилди, тегишли текширишлар, суҳбатлар ўтказилди. Қўнчилиқ ноиблар, раҳбарлар, ишчилар, фахрийларнинг, умуман айтганда шу эл-юрт жонқурларининг хулосаси шуки — вилоятдаги бугунги аҳвол қониқарли эмас.

Вилоятда ишлаб чиқариш ҳажми пасайиб бормоқда. Саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш ўтган йили 1991 йилга нисбатан 92,3 фоизга удаланган бўлса, жорий йилнинг 9 ойи мобайнида 1992 йилнинг шу давридагига нисбатан 90,5 фоизга бажарилган, холос.

Айниқса, шаҳар ва туманларда саноат маҳсулотларини ишлаб чиқаришнинг назорат қилиш этиборидан четда қолган. Чет эл фирмалари билан қўшма корхоналар ташкил қилишда замон талабига ярашаган етарли этибор берилмаётган. Ҳозир рўйхатдан ўтган 5 та қўшма корхонадан атиги 2 таси фой-

лият қўрсатишти. 493 та кичик корхонадан 52 таси, 47 та ширкатдан 12 тасидагина халқ истеъмоли маҳсулотлари ишлаб чиқаришмоқда. Бу тизимда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар умумий халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳажмининг ҳаммаси бўлиб 5 фоизини ташкил этади, холос.

Бозор иқтисодиётига ўтишда мулкни хусусийлаштириш, давлат тасарруфидан чиқаришнинг аҳамиятини бир қанча туман ҳокимлари унутиб қўйган. Бунга керагича мисоллар келтириш мумкин.

Капитал қурилиш соҳасида бирмунча ишлар қилинганга қарамай, уй-жойларини фойдаланишга топшириш, янги уй-жойлар қурилиш режалаштириш ўта суст амалга оширилмоқда.

Аҳолининг аҳволини ҳисобга олсак, бугунги энг долзарб масалалардан бири — халқни ичимлик суви ва газ билан таъминлашдир. Афсуски, бу соҳада қилинаётган ишлар ҳам ҳеч қимми қониқтирмайди — режа атиги 50 фойздан зиёдроқ қилиб бажарилиб, холос. Қўнгина туманларда эса аҳолини марказлаштирилган ичимлик суви билан таъминлаш бор-йўғи 22—50 фоизга удаланган.

Аҳолининг иш билан таъминлаш борасида ташкилотчилик, ташаббускорлик сезилмаётган. Йўлларда теълашган меҳнат биржалари аксарият ҳолларда зиммаларига юклаган вазифаларни бажармаётган. Ўтган давр мобайнида улар 875 нафар кишини ишга жойлаштирган, холос. Вақоланиш, рўйхатга олинган 17 минг нафар ишсизга йил охирига бориб яна 2 минг киши қўшилиши кўзда тутилмоқда. Айни вақтда ташкилот, корхона ва хўжаликларда 1200 иш жойи бўш тургани меҳнат биржалари ва раҳбарлар этиборидан четда қолаётганига нима дейсиз? Ахир, одамларни иш билан таъминлаш, даромад олишни, турмуш даражасини яхшилаш учун қайғуриш бозор иқтисодиётига ўтилаётган пайтда муҳим аҳамият касб этишини раҳбарлар наҳотки тушунамас?

Қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам аҳвол яхши эмаслиги кўзга ташланади. Деҳқончилик саноати уюшмаси хўжаликларни ўтган йили қониқсиз ишлагани сабабларини молиявий кўрсаткичлари жуда паст бўлди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини давлатга сотиш режалари 12 асосий турдаги маҳсулотдан 6 таси, яъни 50 фоиз бўйича бажарилмади қолган. Асосий даромад манбаи бўлган пахта 93,7, сабзавот 94,4, узум 76,4, сут 92,8, туғум 72,5, асал 16,4 фоизга бажарилди.

Бунинг асосий сабаби сугориладиган майдонларда фойдаланиш даражаси пасайиб кетгани ва агросаноат бирлашмасидаги ҳодимларнинг маъсулиятсизлиги, тасисоси бўйича билими пастлиги, нотўғри таянганлигидир.

Йиб кетгани ва агросаноат бирлашмасидаги ҳодимларнинг маъсулиятсизлиги, тасисоси бўйича билими пастлиги, нотўғри таянганлигидир.

Ўтган йили чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш борасидаги ишлар ҳам талаб даражасида бўлмади. Чорвачилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш режаси биронча турдаги маҳсулот бўйича бажарилмади. Натияжада чорва маҳсулотларини сотишдан 160 миллион сум зарар кўрилди.

Шу йилнинг 9 ойи мобайнида қилинган ишлар натижаси шуни кўрсатадики, вилоят ҳокимлигидаги деҳқончилик мажмуига маъсул раҳбарлар ҳамда шу соҳада меҳнат қилаётган ҳодимлар ўтган йили йўл қўйилган камчиликлардан тегишли хулоса чиқармаган.

Чорва молларининг бош сонини кўпайтиришга етарлича аҳамият берилмагани натижасида шу йилнинг ўтган даври мобайнида барча турдаги молларнинг сони ўтган йилга нисбатан камайтирилиб олинди. Шунингдек, давлатга ўтган йилдаги нисбатан 3 минг тонна сут кам сотилди.

Халқимизнинг ризқ-рўзи, асосий даромад манбаи бўлиш пахтачиликдаги бугунги аҳвол ҳаммамизга маълум. Мен кўп йиллар мобайнида республикада пахта етиштириш аҳволини қўзғатиб келаман. Лекин Сирдарё вилояти ҳеч қачон бу йилгидек оқсамган, пахта тайёрлашда энг орқда қолмаган оли. Бу нима дегани? Ўзи? Сирдарё деҳқонлари, миришкорлари ҳар доим бошқалар учун ўрнат эди-ку! Мана шу қўлларни ўзлаштирган, обод қилган одамлар қани? Сирдарёликларнинг бошқалардан нима камчилиги бор? Бу юртда жонқурлар йўқми? Бор. Фақат уларнинг бошини қўвиштириш, бир мақсад сари йўналтириш йўқ. Уларнинг меҳнатини қадрлаш, рози қилиш йўқ. Юзингизга айтман, сизлар меҳнатда тобланган одамларсиз. Бундай заҳматкаш, сабр-қаноатли халқни топши қилин. Лекин кейинги йилларда қандай янгилик, қандай ташаббус билан чиқдинглар?

Режадаги пахтанинг маълум миқдори ва ортигини хўжаликлар ихтиёрида қўлдирингиздаги фармонини бажаришда ҳам жуда катта камчиликларга йўл қўйилган. Бундай кўп ҳолларда қўли эгри, қониқсиз, қишлоқ хўжалигига умуман алоқаси бўлмаган кимсалар мўмай кул ишлаш учун фойдаланган. Қачонгача бойликни деҳқон яратиб, фойдасини бошқалар кўради? Нега уларга жазо бермаймиз? Бунинг сабабини биламиз, кейин айтман.

(Давоми 2-бетда).

ЗАНГОРИ КЕМА— СУРЪАТГА ҚАНОТ

(Давоми 2-бетда).

Қўриқ Бўз туманидаги «Гулистон» жамоаси хўжалигининг Д. Акбаров, А. Жабборов, Қ. Ғуломов бошлиқ бригада пахтакорлари етиштирилган ҳосилнинг 90 фоизини ма-

шиналар ёрдамида териб олишга аҳд қилган. Қийғос очилган пахта пайкалларида «зангори кема»ларини олиб кирган Х. Мирзаев, Д. Нурматов, А. Шералев каби механик ҳайдовчилар бири-

чи теримдаёқ ҳар гектар майдондан 25 центнердан ҳосил териб олишга эришди. Илгўр механизаторларга 10 минг сўмдан мукофот берилди.

(ЎЗА).

ВАТАН, ЭЛ МАНФААТИ—МУҚАДДАСДИР

(Боши 1-бетда).

Бундан ташқари, вилоят агрономот уюшмасига қарашли хўжаликларда қамолат, ўринсиз ҳаракатлар ва талон-тарожчилик ҳоллари бартараф этиш бўйича қўрилган тадбирлар ҳам қонқарли эмас. 1993 йилнинг 9 ойи мобайнида қамолатлар акс этган 38 та тафтиш ҳужжатлари прокуратура ва ички ишлар идораларига берилган бўлса-да, ҳа-
нузгача қўриб қўйилмаган.
Бунга сабаб нима?

Жиноят жазосиз қолиши оқибатида хўжаликларда мулкни талон-тарож қилиш ҳамда четга рухсатномасиз маҳсулот олиб чиқиш кетиш ҳоллари такрорланмоқда.

Республика раҳбарияти-нинг аҳолини дон ва ёнгил маҳсулотлари билан таъминлаш борасида қилган ишга тўсқинлар қўйилган.

Дон маҳсулотлари республикада валюта ҳисобига олиб келиниб турган бир вақтда туман ҳокимларининг қўрсатмасига асосан 1000 тонна бўғдой чорва молларига озуқа ҳисобиде бериб юборилган. Бунинг тағдида жиноят бориши ҳаммаизга аниқ бўлиши керак.

Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида қишлоқ хўжалигида итисодиёт ишларини янада чуқурлаштириш тадбирлари тўғрисида»ги ҳамда «Республика чорвачилигида итисодиёт ишларини чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорларини бажариш юзасидан қилинган ишлар талаб даражасида эмас. Бугунча 10 та хусусийлаштирилган фермада 7 гўшт ва сут этиштириш режаси бажарилмаган.

Хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларнинг айби билан вилоятда итисодиёт ишларини амалга оширишда ички механизмларнинг ишлаб кетиши қийин бўлмоқда. Хўжаликларда мулкка бўлган муносабат деярли ўзгармаган.

Бугунги кунда вилоятда 650 фермер хўжалиги фаолият кўрсатаяпти. Булардан 455 тага 15 минг ўринга 3 минг гектарга ер ажра-

тилган. 200 фермерга эса умуман ер берилмаган. Бунинг қандай тушунмоқ керак? Аҳолининг соғлиғини сақлаш, улар ҳақида раҳбарлик қилиш давр талаблари-га тўла жавоб берилади. Вилоятда оналар ва болалар ўлимининг олдини олиш учун барча имкониятлар ишга солинипти деб айта оламиз.

Халқ таълими ва мактаб-гача тарбия муассасалари ишидаги жиддий камчиликлар бартараф этилмаётми. Мактаб, ҳунар-техника билан юртлари ва мактабгача тарбия муассасаларида таълим-тарбия бериш шу тизим-га қўйилган талабларга жавоб берилади. Ўқитиш ҳамон эскича. Умумий таълим мактабларида 100 дан ортиқ фаол ўқитувчилар этишмайди.

Халқ таълими соҳасидаги Президент фармонларининг бажарилиши талаб даражасида эмас. Ушбу йилнинг хусусийлаштириш учун арза берган 5344 ўқитувчидан қўлинигилтирилган қондирилмаган. Негиз келажак авлодини тарбиялайдиган, унга билим бериладиган ўқитув-ча қандай бўлади? Муносабатда бўлганми? Бу фармонни чиқарганимизга неча йил бўлди? Бунга ким жавоб бери-

Биринчи-бешинчи синф ўқувчиларига бепул нонуш-та бериш ҳам қонқарсиз аҳволда. Уларга кўп ҳолларда фақат чой ва нон беришмоқда. 1993 йилнинг биринчи ярим йиллигида боғ-чада тарбияланувчиларга тегишли маҳсулотларнинг атиги 30-50 фоиз беришган. Бунга нима сабаб бўлди? Бунинг ҳаммасига сабаб ўр-лиқ, юлчилик эмасми? Нега шундай одамларнинг бажарилиши очиб ташла-майтими? Мактабларни қиш-ки мавсумга тайёрлаш иш-лари ҳам қонқарсиз экани неча ҳақ кимни ташвишга соймайди?

«Сирдарёсавдо» концер-нига қарашли таъкилот ва савдо шохобчаларида савдо-ни ташкил қилиш, аҳолини белгиланган миқдордаги мол-лар билан таъминлашда жуда кўп хато ва камчилик-ларга йўл қўйилмоқда. На-

тижада ажратилган озиқ-ов-қат ва саноат моллари аҳо-лига етарли миқдорда ет-казиб берилмапти.

Савдо дўконлари пешта-халарида озиқ-овқат маҳсу-лотлари йўқ ҳисоби. Бу со-ҳа бўйича хусусийлаштириш ҳужжатларининг, аксарият ҳол-ларда қўбўямачилик билан ўтказилмоқда. Ваҳоланки, хусусийлаштиришдан тўб мақсад — маҳсулот ишлаб чиқаришни қўйиштириш бўл-моқда.

Лекин савдодаги раҳбар-лар шалогини чиққан битта газ-сув дўкончасини ким-гадир бериб, уни хусусий-лаштириш рўйхатига кири-тиб, кўнқарлига уриб юрибди. Бунинг ҳаммаси қўбўямачиликдан бошқа нарса эмас.

Мезбўрланган озиқ-овқат маҳсулотларини аҳолига ет-казиб беришда ҳам жиддий камчиликларга йўл қўйил-ган. Аҳолини белгиланган меъёрга таъминлаш билан таъминлаш, сифатига эътибор бериш, назорат қи-лиш ёмон аҳволда.

Савдодаги тартибсизлик-лар камаймапти. Харидор-лар ҳақида хўнабат қилиш, ноёб молларнинг яшириб со-тиш ҳолларининг олди оли-мапти. Харидорлар ҳақига дан уриб қилиб, тўтаганин мўлал пўл билан тўлдирма-ганларга нисбатан кескин чоралар қўрилмапти. Сир-дарё халқига ажратилган мол-лар, жумладан озиқ-овқат молларининг кўп қисми То-жикистоннинг Ленинобод ви-лоятига олиб бориб сотила-пти. Мошин-мошин маҳсулот четга чиқиб кетаяпти. Бунинг олди одамлар қўриб, бил-иб турибди. Божхона ҳодимла-рининг кўзи қўриб? Бунинг олди раҳбарлар ҳам, маъмурий орган ҳодимлари ҳам билди. Лекин чора қў-рмайди. Нима учун десангиз, тили қисс, ўларин мутта-ҳам. Одамларнинг ишончидан қолган, биронининг юзига қар-рай олмайд.

Бюджет маблағларининг ўта таққисили шариотида вилоятда зарур бўлмаган ҳа-ракатларни қаматириш бўй-ича таъсирчан чоралар қўрилмаган. Бунинг устига бюджетда кўзда тутилмаган

тадбирлар учун қўлаб маб-лағлар ажратилган.

Айрим таъкилотларнинг раҳбар ҳодимлари айби бил-лан бюджет ҳисобидан то-вон пулларини олишда қў-лаб қўриб ёшиш ҳоллари рўй бермоқда.

Таъкилот, муассаса ва корхоналарда давлат маб-лағларидан фойдаланишда қўлаб талон-тарож қилиш-лар, қўлаб талон-тарож қи-лишлар, раҳбарларнинг сарф-харажатлар, асоссиз тўловлар-га йўл қўйилган.

Шу йилнинг 9 ойи мобай-нида тафтиш ва текширу-дан ўтказилган 303 таъки-лот ва муассасанинг 231 та-сида, яъни 80 фоизда қай-риқонуний ҳаракатлар, қам-омад ва ўғрилликларга йўл қўйилган аниқланди. Бу-ни қандай баҳолаш мумкин?

Тартиб-иттизом бориб ўзи-ди. Айбни ўтилган камчи-ликлар бошқарма, муас-саса ва таъкилотлар фао-лияти устидан назорат-нинг сусайтириб юборил-гани, назорат-тафтиш бўли-млардан ахборот ва маълум-отлар талаб қилиб олини-шларини ҳамда кадрларни таъинлашда қўпол хатоларга йўл қўйилган оқибатда со-дир бўлган.

Зарар қўриб ишлайдиган корхона ва таъкилотлар ҳа-мон қўлгичга қолмоқда. Шу йилнинг 1 сентябрга қа-бул маълумотга қўра, 331 корхонанинг 38 таси молия-хўжалик фаолиятини 568 миллион сўм зарар билан якуллаган.

Жорий йилнинг ўтган ой-лари мобайнида 788 таъки-лотда солиқ бўйича қонун-чилик бузилган. Қайта на-зорат қилиш натижасида давлат бюджетига 517 мил-лион 415 сўм қўшимча ки-рим қилинди. Бу таъкилот раҳбарларни чўнтақни қа-пайтиргунча, давлат билан қўбў-қитибди тўғрillas қўбў бўлмайдими? Эртага пенсия, нафақаларни, ўқи-тувчи ва шифокорларга ма-ошунинг қўбў ҳисобидан тў-лайми? Бу давлатни алдаш эмасми?

Хурматли депутатлар! Йилнинг бошида республи-када жиноятчиликка қар-ши нисбатан кўп раҳбар-ларнинг ҳабарини бер-ди. Фақат одамларни ҳи-мом қилиш учун эмасми? Олди одамлар, халқ ана шу воқеаларни, қингирлик-

ватлади ва енгил нафас ол-ди. Аммо Сирдарё вилоят-ида жамоат тартибни сақ-лаш ва уюшган жиноятчи-ликка қарши кураш, жино-ятчиликнинг олдини олиш соҳаларида маъмурий, ҳу-қуқ-тартибот идоралари фа-олияти талаб даражасида эмас. Соҳа ҳодимлари ўр-тасида доайлик, бефарқлик ва маънавий ўпирилиш ил-лати нидиз отган ҳоллар мавжуд. Сўнгги йилларда вилоятда жиноятчилик, шу жумладан оғир жиноятлар сонининг ошиб бораётгани го-ят таъкилотларидир. Ма-салан, қўтилиш 1993 йил-нинг 9 ойида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан, рес-публикада 19 фоиз камай-гани ҳолда, вилоятда 37 фоиз ўсган.

Жиноятчиликнинг ўсиши маъмурий, ҳуқуқ-тартибот идораларининг сўст ишла-шига, вазиятни тўғри баҳо-лай билмасликлари ҳам боғлиқдир. Қўпгина жиноий ишлар судга етиб бормай, жиноят содир этганлар жазога тортилмасдан қол-моқда.

1993 йилнинг 9 ойи мо-байнида 1693 жиноят қай-д этилган бўлиб, шундан 415 таси фож этилмай қолган. Рўйхатга олинган 52 та қў-тилишдан фақат 25 таси судга қўрилган, холос. Фу-қаролар мулкни ўғирлаган 690 жиноятчида фақат 351 нафарини жазога тортил-ган.

Тергов ва суд идоралари-да оғир жиноятларни содир этганларга нисбатан асос-сиз равишда енгиллик бе-риш ҳоллари кўп учрамоқ-да. Айрим инсофсиз ва ди-настиз судьяларнинг «мар-ҳамати» тўғрillas жиноят-лар қонуний назорат қў-тилиб кетмоқда.

Халқ нонини туя қилаёт-ганларга нисбатан кескин чоралар қўрилмапти. Зим-масига юклатилган вазифа-ни бажармас ва идоралар-нинг нима кераги бор? По-раҳрлик учунми? Олди фуқарони ҳиом қилиш учун эмасми? Табиий савол туғи-лади: милиция ўз бурчини бажармас, божхона ҳоди-млари порахўр бўлса, проку-рор заиф ўйинчи бўлса, ҳо-кимларнинг қўлига қар, кў-пай бўлса, олди фуқаро нима боради? Уни ким ҳи-мом қилиди? Унинг гамини, ташвишини ким чекади? Қани адолат, қани ҳақиқат? Шу ишни бажармас елка-сига погон таққанлар неча керак? Нима учун оларга олтинг калласиде ойлик бе-риб қўйибди? Нима учун шунча шариот яратиб бер-дик? Фақат одамларни ҳи-мом қилиш учун эмасми?

Олди одамлар, халқ ана шу воқеаларни, қингирлик-

ларини қўради-да, унда ҳам-маси қўруқ гап, адолат йў-қ, бўлмаган ва бўлмайд ҳам деган фикр туғилади. Энг ёмони шунда.

Ахир, одамларга яқин бў-лишимиз, муаммоларини ҳал этиб беришимиз керак эмас-ми? Улар бизга ишониб, бизни шунинг учун сайлаган эмасми?

Вилоят ҳокимлиги жамоат таъкилотлари, эл-юрт ҳу-матига сазовор бўлган фаол-лар билан ҳамкорликда, уларнинг фаолиятларини му-вофиқлаштириб, маслаҳати-га қўлоқ тутиб ишлашни ташкил қилмоқда, албатта, шу юртда аҳиллик бўлмай-ди, иш ҳам юришмайди.

Оммовий ахборот восита-ларида вилоятда амалга оши-рилаётган ишлар ўз аксини топпаётди, уларга раҳбар-лик эса бўлаштириб юбо-рилган. Истиқбол мафкура-сини ҳаётга тадбиқ этувчи тизимлар ҳаракатга келти-рилмаган.

Хурматли ноиблар! Шу ўринда биринчи раҳ-бар, унинг вазифаларини ҳа-қиқда тўхталиб ўтишга тўри келди.

Мен илгари нутқларимда кадрларни бир неча тоифага ажратган, кимлар билан қандай ишлаш кераклиги тўғрисида фикримни баён этган эдим. Биринчи тоифа, бу — ҳозирги оғир вазият-дан фойдаланиб қўлишга ҳа-ракат қиладиган, фақат ўз манфаатини ўйлайдиган, халқ гами-таъкилотдан беғона кимсалардир. Иккинчи то-ифа эса — бефарқ, қўлақ ол-мадлар бўлиб, уларни «ўйинчи» дегим келди. Бун-дай раҳбарлар ҳеч кимга қарши гапириниш, душман орттиришни хоҳламайди. Ўйин билан юрибди. Шамол-ча қараб туради. Хушомад-гүйлик билан овоза. Нега марта айтдим, менинг но-имини улуғлаш керак эмас!

Вилоятдаги кираверинчи чоралар қўрилмапти. Зим-масига юклатилган вазифа-ни бажармас ва идоралар-нинг нима кераги бор? По-раҳрлик учунми? Олди фуқарони ҳиом қилиш учун эмасми? Табиий савол туғи-лади: милиция ўз бурчини бажармас, божхона ҳоди-млари порахўр бўлса, проку-рор заиф ўйинчи бўлса, ҳо-кимларнинг қўлига қар, кў-пай бўлса, олди фуқаро нима боради? Уни ким ҳи-мом қилиди? Унинг гамини, ташвишини ким чекади? Қани адолат, қани ҳақиқат? Шу ишни бажармас елка-сига погон таққанлар неча керак? Нима учун оларга олтинг калласиде ойлик бе-риб қўйибди? Нима учун шунча шариот яратиб бер-дик? Фақат одамларни ҳи-мом қилиш учун эмасми?

Олди одамлар, халқ ана шу воқеаларни, қингирлик-

масаласига келсак, шунинг билан, бу энг нозик иш. Одамлар жойида ўтирса, тоширилган ишга муносиб бўлса — шунинг ўзи 50—60 фоиз ютқ демекдир. Ўзи ро-зи бўлса, ундан эл рози бў-лса, бундан ортиқ бахт йўқ. Аммо, вилоятда ҳамон суза-мол, гапта тўн кийдирадиган, ўзини доғишманд қилиб ку-рсатадиган, лекин халқнинг назаридан қолган кишилар масъул лавозимларда ишлаб келмоқда. Қани вилоят ҳо-кимининг кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишдаги ўрни?

Вилоятда кадрларни тан-лаш, уларни ўрганиш жара-ёнлари халқ депутатлари, фаолларидан сир тутилган. Кадрларни танлашда улар-нинг малакаси, қатъиятчили-ги, қўбилияти эмас, аксинча, уларни ишга тайинлашда ви-лоят раҳбарига нисбатан шайхсий этиқоди, садоқти инобатга олинган. Лавозим-ларни таниш-билишчилик, ошна-оғайингарчилик асоси-да тақсимлашга йўл очилган. Бу йўл билан тайинланган раҳбарлардан юрт, Ватан, истиқбол манфаати учун ни-ма қилиш мумкин?

Баъзи раҳбар шахсларни ишдан олиш, уларнинг наз-дида, жонини олтишда гап. Қўрилади. Нега? Қўридан бошқа иш келмайдими? Оч қолдими? Йўқ. Сабаби шун-ки, амалиини сунистеомол қи-либ келган бўлади. Мансаб-дан мансафга топмас, нега бунча қўрилади?

Сирдарё вилоятда ҳам иккинчи ҳоким муовини лаво-зимини бўш турди. Баъзи ҳо-кимлар қўл остида ёлп, қу-ли, ташаббускор одам иш-лашини хоҳламайди. Сабаби заиф раҳбар қўли муовини-дан қўрилади. Сирдарёда ана шундай қўлда тобланган ёш-лар йўқми? Жўда қўл. Фа-қат уларни тарбиялаш, ўс-тиришга эътибор йўқ.

Сизлар фақат ҳамма кам-чилик, ҳамма «бало» биз-нинг вилоятда экан, деб ўй-ламанг. Афсуски, бу камчи-лик, бу эски касаллик кўп вилоятларга ҳам хос.

Вилоят ҳокимининг эти-борсизлиги ва қатъиятсизли-ги тўғрillas раҳбарлар ора-сида аҳиллик йўқ, бундай аҳ-вол бошқариш самарасига салбий таъсир қилипти.

Бу хато ва камчиликлар шунинг қўрқатилиши, вилоят ҳо-кимини раҳбарлигини, талаб-чаллини мутлақо бўлашти-риб юборган. Биринчи раҳ-барлигини зиммасига олган шахсга кўп ҳуқуқ берилган, лекин унинг масъулияти ҳам қаттиқ. Бугунги замон раҳбарлик лавозимига ўти-рилганларда қатъий талаб қи-лади. Раҳбар бўлиш ҳамма-нинг ҳам пешонасига ёзил-маган.

Заиф, ўз соясидан қўрқа-

диган, лекин ўз манфаатини эсдан чиқармаётган шах-слар — ўйинчилар билсин-лар, уларнинг замони — даври ўтди.

Энди ёш, эл-юрт ишига жо-нини тиккан — мен учинчи то-ифага киритган кадрларга умид боғлашимиз керак. Мен Қашқадарёда ишлаб юр-ганимда ана шундай ёшларни кўрсам, қани энди, бирон ўрин бўшасе уларни кў-тарсам, деб орзу қилардим. Бунинг учун вилоятдаги ана шундай ёшларни излаб то-пиш, яъни ташкилий ишлар-ни яхши йўлга қўйиш керак.

Ҳозир бир кун — бир ойга, бир ойи — бир йилга тенг тарихий давриин бошдан кечирайми. Кечаги ўлчу-лар бугунга тўғри келмайд. Шунинг учун ҳам агар мен-дан Президент, давлатимиз раҳбари сифатида юратин-даг энг катта, эзуг ниятинг нима деб сўралса — олло таолога минг шукроналар айтиб, эл-юртимишга тич-лик-оосийштакли сўрадим, халқимизнинг ризқини, нас-бонини сўрадим, ҳар бир ҳонадонимизнинг тотувли-гини, фарзандларимизнинг бах-тинини илтижо қилардим.

Ана шу мақсад — муро-димизга етиш учун нима ке-рак, деб сўралса — авва-ламбор эл-юртимишнинг инсо-фи, диенатли, билимдон, таж-рибали раҳбарлар, фаоллар керак, эл-юрт бўрси учун, Ватанимиз манфаати учун жонини тиккан жонқур, ка-марбаста раҳбарлар керак. Қани энди, шундайлар ҳар қайси вилоятда, туманда кўп-роқ бўлса, дер эдим.

Ҳар қайси шахар, туман-ларимизда, йўлларнинг ҳар бир чорраҳасида мана шу ҳаммаимиз қалбимизда бўл-ган, ҳаммаимизни муқаддас ишларга чорлайдиган сермаз-мун ширини катта-катта ҳарфлар билан ёзиб қўри-дим: «Бу азиз Ватан барча-мизнинг. Унинг бахт-саодати, ёруғ истиқболи, фаровон келажак учун яшаш, кура-шиш, керак бўлса, жонини фидо қилиш шу муқаддас за-минда яшашган ҳар бир ин-сон учун бахтир».

Хурматли ноиблар!

Неъматларга бой еримиз бағри кенг, меҳнаткаш хал-қимиз бор. Мана, дунёни қўриқимиз. Бундай халқ, яна такрор айтаман, ҳеч қаерда йўқ. Келинг, йўл қўйилган хато ва камчиликларини ўзи-миз тўзатайлик. Ватанимиз, халқимиз бахт-саодати учун ўзимиз курашайлик. Чунки келажак — ўзимизга керак. Ушанда Ўзбекистон ўзи та-лаған тараққий йўлидан, ёруғ истиқбол йўлидан ортага қайтмайди. Фақат қўли қў-ла бериб ишласак, аҳил бўл-сак, иншооллоҳ, барча эзу-гуниятларимизга етамиз. Ке-лажак учун хизмат қи-лай-лик.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Ушбу Қонун Ўзбекистон Респу-бликаси Конституциясига асослан-иб ва Ўзбекистоннинг лотин алиф-босига ўтилган 1929—1940 йиллар-даги ижобий тажрибасидан келиб чиқиб, кенг жамоатчилик вакилла-рини билдирган истак-хоҳишларни инобатга олган ҳолда республика-нинг ҳар тарафлама камол топи-

шини ва жаҳон коммуникация тизи-мига киришини жадаллаштирувчи қулай шароит яратишга хизмат қи-лади.

1-модда. Ўзбекистон Республика-сида лотин ёзувиغا асосланган, қуй-идаги 31 ҳарф ва 1 тутуқ белгиси (апостроф)дан иборат ўзбек алиф-боси жорий этилиши:

Лотинча				Кирилл-ча			
Х а р ф л а р				Х а р ф л а р			
Босма	Ёзма	Талаф.	Ҳарфлар	Босма	Ёзма	Талаф.	Ҳарфлар
A a	А а	а	А а	Г г	Г г	ge	Р р
B b	В в	be	В в	S s	Ѕ ѕ	es	С с
C c	С с	ce	Ц ц	T t	Т т	te	Т т
D d	Д д	de	Д д	U u	У у	u	У у
E e	Е е	e	Э э	V v	В в	ve	В в
F f	Ф ф	ef	Ф ф	X x	Х х	xa	Х х
G g	Г г	ge	Г г	Y y	Ў ў	ye	Й й
H h	Н н	he	Х х	Z z	З з	ze	З з
I i	Ї и	i	И и				
J j	Ї и	je	Ж ж	Q q	Ї и	qe	Ч ч
K k	К к	ka	К к	W w	В в	wa	Г г
L l	Л л	el	Л л	Y y	Ў ў	ye	Й й
M m	М м	em	М м	N n	Н н	ne	Н н
N n	Н н	en	Н н	O o	О о	oe	О о
O o	О о	o	О о	P p	П п	pe	П п
P p	П п	pe	П п	Q q	Ї и	qe	Ч ч
Q q	Ї и	qe	Ч ч				

2-модда. Лотин ёзуви асосидаги ўзбек алифбосини жорий этиш билан бирга Ўзбекистон халқининг миллий ифтихори бўлиши бебаҳо маънавий мерос битилган араб алифбосини ва кириллицани ўрга-

ниш ва улардан фойдаланиш учун зарур шароитлар сақлаб қолинади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1993 йил 2 сентябр.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Қарори

«ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКISTON РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ҚАРОР ҚИ-ЛАДИ:

1. «Лотин ёзуви асос-ланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритилсин.

2. Янги алифбога бос-чи-ма-босчи ўтилиб, бу иш 2000 йил 1 сентябрга қа-дар тўлиқ тугатилсин.

3. Лотин ёзуви асос-ланган ўзбек алифбосини жорий этиш бўйича респу-блика давлат комиссияси ташкил этилиши (таркиби илова қилинади).

Республика давлат комис-сияси:

- уч ойлик муддат ич-ида мактабгача тарбия болалар муассасаларида, мактаблар, ўрта ва олий ўқув юр-тида, корхоналар, таъки-лотлар, муассасалар ва жа-моат бирлашмаларида янги алифбога босчи-ма-босчи ўтишни давлат дастури ва тартибни ишлаб чиқиш ва уни Ўзбекистон Респу-бликаси Вазирлар Маҳкамаси тасдиқига тақдим этсин;
- 1993—1994 йиллар да-вомида ўзбек орфография-сини янги қоидаларини иш-лаб чиқиш ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳ-камаси муҳомадасига тақ-дим этсин;
- «Лотин ёзуви асослан-ган ўзбек алифбосини жор-ий этиш тўғрисида»ги Ўз-бекистон Республикаси Қо-нуни ва Олий Кенгашнинг ушбу Қарорини рўбга чи-қаришда давлат ҳокимия-ти ва бошқаруви республи-ка ҳамда маҳаллий орган-ларига услубият ва ахборот бобида мутахассис равиш-ида ёрдам кўрсатиб бориш;
- республика ва маҳаллий бошқарув органларининг янги алифбония жорий этиш юзасидан қилинаётган иш-лар тўғрисидаги ахборот-ларини мунтазам тинглаб бориш.

ОМИЛКОР ХАЛҚ ИМКОН ТОПАДИ

Халқимиз деҳқончиликнинг пирин, десак муболага бўлмади. Ёрнинг тилини тушуниб қилинган меҳнат яхши натижа беради. Маълумий-буйруқбозлик усули, деҳқон эркин чеклаб, касбига иштиёқини сўнгирган. Сурункасига чигит экин тупроқнинг табиий мувозанатини бузганди. Маҳаллий ўғит беришга, алмашлаб экишга, сугориш талабларига риоя қилмаслик оқибатида ер «чарчатиб» қўйилганди.

Она замин ҳам табиий модда алмашинувини ёғтиради. «Хордиқ, чиқариш»ни хоҳлайди. Умумдорлиқни ошириш йўлларида бири экин турларини тўғри жойлаштириш, дуккакли ва донли экинлар билан алмашлаб экишни оқилона йўлга қўйиш, маҳаллий ўғитдан унумли фойдаланиш билан узвий боғлиқдир. Пахта аякхончилиги даврида бунга эътибор сусайди. Боз устига Амуларнинг юқори ва ўрта қисмида жойлашган вилоятлар худудларидан қўллаб шўр ва зах сувлари дарёга ташлашни шунингасида оқар сувнинг сифати кескин ёмонлашиб, шўрланш даражаси беш ҳиссадан зиёд ошиб кетди.

Хўшхўрлик пасайишининг яна бир сабаби, соғиб қитиқ даврида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига ҳақ тўлаш тўғриси бўлмади. Оқибатда ишбилармон, тадбиркор деҳқонларнинг кўпчилиги маоши каттароқ соҳаларга ўтиб кетди. Қишлоқ хўжалигига етарли аҳамият берилмади, маҳаллий шароитга мос навлар экилмади. 1991 йилда вилоятда гектаридан ўртача 26,3 центнердан ҳосил олинди, холос.

Халқимизда ер сотган эр бўлмади, деган гап бор. Сотиш у ёқда турсин, баъзида замин талон-торож қилинди. Ўтумдор ерларни асраб-авай-

лаш борасида зарур талбир-лар қўрилмади. Қайта қуриқ даврида қишлоқ хўжалигини иқтисодий ривожлантириш кенгайиш ўринларга сурилди, амалий иш ўрнига гап-сўз, қуруқ ваъда бериш кучайди. Натижада устивор тармоқ таназзулга учраб, ер эгасиз қолди.

Мустақилликка эришгач бундай намчилик ва нуқсонларни чуқур таҳлил қилдик. Иқтисодиёт негизин ер, қишлоқ хўжалиги экинлари бўлса, саноат корхоналари катта мададкор. Президентимиз қишлоқ хўжалигига алоҳида эътибор билан қараётган бежиз эмас. Тармоқ корхоналари ва ташкилотлари баъзи солиқлардан озод қилинди. Пахта ва бошқа маҳсулотларнинг харид нархлари муттасил ошириб боришмоқда. Улар ўз иқтисодий натижасини бераётди.

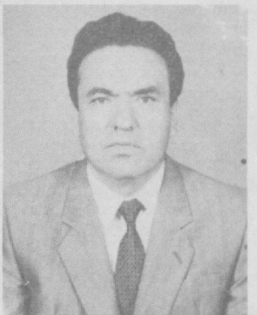
Пахта саноат учун ҳам ашё, халқ учун кийим-кечак, озиқ-овқат. Хоразм деҳқончилик ўлкаси ҳисобланади. Аҳолининг 70 фоизи қишлоқда яшайди. Устивор тармоқда эришлган натижаларга қараб, халқимизнинг турмуш даражасини белгилаш мумкин. Бу йил «Ерга бўлган муносабатини болачага бўлган муносабат даражасига кўтариш» шioriни илгари сурдик. Кадрларни тайлаб, жой-ойига қўйиш, ердан унумли фойдаланиш ва уни ҳақиқий эгасига бериш каби масалалар иқтисодий ҳаётда асосий бўлиб қолди.

Шу негизда пахтакорларимиз зўр ғайрат кўрсатиб ишлашмоқда. Ингиз-терим ушоқлиқ билан олиб боришмоқда. Дўстлик тумани деҳқонлари пахта сотиш режасини илгори қаторида

бажаришди. Гурлан, Янгиариф ва бошқа районлар ҳам яқин кунларда ғалаба манзилгига етишди.

Хўсидорлиқни ошириш ҳисобига пахта майдонларини қисқартиришга, бошқили дон экинлари етиштиришга қўлайтиришга жиддий киришилмоқда. Бугунги пахта алмашлаб экиш тўғриси йўлга қўйилса, оқ олин ҳосилдорлиги 1,5 баравар ошиб, гектарига 40 центнердан хирмон кўтариш мумкин. Ўзимизни таъминлаш учун вилоятда 300 минг тонна атрофида бугун ва шундан олин етиштириш лозим. Бундай имконият бизда бор. Ер унумдорлигини ошириш ҳисобига пахта майдонини қисман қамайтирамиз. Бу йил 113 минг гектарга чигит қўлади. Хўсидорлиқларга кўра 330—350 минг тонна оқ олин етиштирсак, халқимизни ўсимлик ёғи, совуқ, чорвани шөлук ва широт билан бемалол таъминлаш мумкин. Ёрни «чарчатиб» қўймаслик учун дон-пахта алмашлаб экиш тартибин жорий этмоқчимиз. Пахта майдонларини 95—100 минг гектар атрофида сақлаб қол-лиш керак. Биринчи навбатда ҳосилдорлиги пасайган пахтазорлар дон экишга ажратилди. Бу йил кузда 25 минг гектар майдонга бугунги 1 ноябргача экиб тугаллаб белгиланган.

Бозор иқтисодиётига манад қишлоқ хўжалиги бошқарувининг маъқул усуллари қўйиш кўзда тутилди. Бу доллар ваъдалардан ҳисобланади. Ҳозир 60—70 гектар ер учун ҳам таъбиқча, ҳам бригадир ажратилган. Бошқарув иш ўринларини қисқартириш сезиларли иқти-

Марке ЖУМАНИЕВ, Хоразм вилояти ҳокими.

содий самара беради. Президентимиз тўғриси масалани ўртага қўйди. Қишлоқ хўжалигига ишловчиларнинг бир қисмини бошқа соҳаларга йўналтириш зарур. Республикада бўлгани сингари бизда ҳам фермер хўжаликлари тобора кўпаймоқда.

Хитойда бўлганимизда бошқарув тизимини синчиқлаб ўргандим. Уларда ҳам ижара пудрати жорий этилган. Қишлоқ хўжалиги бошқарувини биргина раис (бизнинг қишлоқ Кенгаши раиси) қўйишга ҳақ қилиш мумкин. Шу қишлоқда ҳар хил соҳаларга 7—8 та кичик фирмалар бўлиб, ҳар бирининг бошқарувида бошқарув тизимидаги одамларнинг бир қисмини шулгара йўналтириш асосий вазифалардан ҳисобланади.

лишни йўлайди. Айтайлик, бир гектар ерга 30 килограмм ўғитга 20 килограмм уруғ қўлади, қолганини тежайди. Бунда саянка носоз ишлашга, ирофгарчиликка йўл қўймайди. Сўнгра ўғит сўраб боради. Бунда ҳам иқтисод қилишни йўлайди. Ўғитни трактор ўғитга отаравада олиб келиб, ёилтири тежайди. 20 халта ўғитга 15 халта ўғит олиб, қолганини ҳовлисидаги маҳаллий ўғит хисобига қўлади. Дасгаси кирган тракторнинг унумли ишлатишга нитилди. Иккони борича юқори ҳосилини кўзлайди. Пировардида сарф-харажатларини ҳисоблаб, кейин пахтасини раисга сотади. Мана сизга тежамкорлик, оқилона бошқарув. Биз ҳам шундай йўл тупмоқчимиз.

Богот туманидаги бир пудратчининг даласини бориб кўрдик. Пахта майдонини теварига қайта, узури экибди. Ҳар қайсидан 3 тоннадан ошириб ҳосил олаётган экан. Демак, ер узоқ муддатга ижарага берилса, пудратчи унинг ҳар қаричидан унумли фойдаланади.

Бир мисол келтирай. Туманларимиздан бирида 10 минг аҳолига бор-йўри битта дукон хизмат кўрсатаётганини тугуви бўлди. Хоризмда эса асосан, бир харадорга 10 сотувчи хизмат кўрсатишга шай. Демак, қишлоқ соҳибига савдо, маиший ва табиий хизматларни яхшилаш, кичик корхоналарни қўлайтириш, қишлоқ хўжалигига ва бошқарув тизимидаги одамларнинг бир қисмини шулгара йўналтириш асосий вазифалардан ҳисобланади.

Маҳаллий шароитга мос уруғлар экиш ва истиқболли технологияга асосланган маҳсулотлар етиштириш фойдаси мўҳим. Бир вақтлар дон кетган ширин-шакар қонунларимиз, мева-чевадаримиз йўқолиб бораётганди. Амжодларимиз отларни фақат беда билан боқишган. Шота Руставелининг бундан 800 йил муқаддам ёзилган «Йўл» асарида Хоразм отларини уқурлиги тараннум этилган. Шу қорайишларимиз қайда қолди? Ҳозир бошқарувда йилчиликнинг ривожлантириш вақти келди.

Илгари Хоразм беда уруғи, қоракўл ва бугун билан ўзини таъминлаганига қолмай, балки четга ҳам кўп миқдорда сотган. Ота-боболаримиз қўллаган усулларни ўрганишимиз ва жорий этишимиз ҳам қар, ҳам фарз. Бир пайтлар «Ясин», «Мадхир» нав жўҳори экинларди. Вилоятни айлануб уларни тополмадим. Олтингар шафтоли, чанқовбосиди ног, минг дардга даво ўрик, олмурутлар қани? Уларни қайта тиклаш фурсати етди.

Вилоятда қишлоқ хўжалиги тизимидagi саноат корхоналари, хорижий фирма ва компаниялар билан ҳамкорлик тобора кенгаймоқда. Бу иқтисодиётга ўз таъсирини қўрсатса керак, деган саволлар бўлапти. Дарҳақиқат, иқтисодиётни кўтариш омилилардан бири саноат корхоналаридир. Вилоятимизда тайёрланаётган пахта толасининг афғин ички фойзи ўзимизда қайта ишланмоқда. Шу боис мавзуд барча хом ашёни қайта ишлаб, тайёр маҳсулот чиқарадиган соҳа-

ларни ривожлантиришнинг асосий вазифа қилиб олдик. Айни пайтда саноат корхоналарини таъмирлаш, янги техника билан жиҳозлаш, хорижийлар билан қўшма корхоналар барпо этиш қизиб бормоқда. Германиянинг «Мерседес-Бенц» компанияси билан ҳамкорликда Дўстлик шаҳрида завод қурилмоқда. Яқин орада бу ерда юк машиналари ишлаб чиқарилади. Шовотда подишнинг заводи маҳсулот бера бошлайди.

Туркиянинг «Нуртоп» фирмаси билан биргаликда йилга 1800 тонна пахта толасини қайта ишлаб, трикотаж буюмлари чиқарадиган корхона барпо этилмоқда. Хитой билан ил-пазлаша — помбархит ишлаб чиқариш корхонаси вужудга келтириляпти. Ҳиндустоннинг «Модегрупп» фирмаси ёрдамида Ҳазорасп ил-пазлаша фабрикаси маҳсулот тайёрлаш ҳамини йилга 2,5 минг тоннага етказидаган бўлиб, Урганч энскаватор таъмирлаш заводи қайта жиҳозланди, янги энскаватор ишлаб чиқариш устиди ишлар қилинмоқда. Шубҳасиз, булар ўз самарасини бериб, вилоят иқтисодиёти-ни юксалтиришга хизмат қилади.

— Ҳокимликнинг қишлоқ хўжалиги соҳасидаги вазифалари кўп. Маҳсулот етиштиришни қўлайтириш, тупроқни соғломлаштиришга эътиборни қаратиш, зараркундаларга қарши биологик усулни кенг қўлланш, маҳаллий ўғитлардан кўпроқ фойдаланиб, минерал ўғитлар миқдорини озайтириш, истиқболли алашлаб экиш усулларини жорий этиш, бошқарувдаги ортинча сарф-харажатларни қисқартириш, кадрларни тайлаш ва жой-ойига қўйиш сисатини изчил амалга ошириш энг асосийларидир.

ХУШҲАБАРЛАР

Бойвот таъмирлаш-ишлаб чиқариш корхонасининг илгори ишчилари пахта териш машиналарининг етирилган ишчиларини янгилаш йўлга қўйдилар. Улар етишмаётган қўшма деталларни шу ернинг ўзида тайёрлаб беришмоқда. Таъмирлаш-ишлаб чиқариш корхонасида бир йилда мингта пахта териш агрегати ва юзта МТЗ-80 трактори таъмирланмоқда.

Корхонада икки юзга яқин одам ишлайди. Бу ерда таъмирлаш ишларидан ташқари пеллар, аравачалар, қишлоқ хўжалиги асбоблари — жами 15 хил маҳсулот ишлаб чиқарилади. Ҳозир ишчилар механизаторларга ёрдам беришга жўнаб кетдилар. Улар Бойвот туманидаги 413 та пахта териш машинасига техник хизмат кўрсатишни зиммаларига олишган.

Андижон вилоят «Ўзқишлоқтэвнинготузати» бирлашмаси илгари ва инженер-техник ходимлари янги ўғит септич яратди. Бирлашманинг Булоқбоши, Асака, Шахрихон туманларидан корхоналари биргаликда тайёрлаган бу мосламга «Хамкор» деб ном берилди.

Тракторларга ўрнатилган бу мослама сифат жиҳатидан Украинадан келтирилганга ўғит септичларига нисбатан анча тақомиллашган бўлиб, иш унуми ҳам юқори. Унинг бункерига 600 килограмм ўғит синади.

Ҳозиргача Асака таъмирлаш корхонасида ишлаб чиқарилган 20 та мослама хўжаликларга жўнатилиди.

Намангандаги аврли газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимлари вилоятдаги барча меҳнаткашларга мурожаат қилиб, пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда деҳқонларга ёрдам беришга даъват этдилар.

Бирлашманинг уч юз нафар илгари ва хизматини те-рими мавсумининг дастлабки кунлариданки Задарё туманидаги «Украина» давлат хўжалиги далаларида пахта теришмоқда. Шаҳар пахта штабидан маълум қилдишларича, Намангандаги саноат корхоналари ва ташкилотларнинг уч ярим минг нафардан кўпроқ ходими пахтакорларга ёрдамга келган. Пахта теримида хунар-техника билан юртлари, техникумлар ва олий ўқув юртларида таълим олаётган ёшлар, ҳар сафаридек, фаол иштирок этишмоқда.

Музабод туманининг Амурдарё соҳилларидан шолчиликка илгари ошланган Ҳақим ат-Термизий номидан «Шолчилик», «Бештўтон» жамоа хўжаликларидида шолчи ўрнини қизғин туга қилди. Шолчи-корлар техникадан ва бошқа имкониятлардан унумли фойдаланишмоқда. Хирмонга тўғилган шолчи обдон қуритилиб, тозаланиб, сўнгра дон маҳсулотлари комбинатига етказиб-ишланган бўлиб, Туман шолчи-корлар 23 минг тонналик хирмон бунёд этиш мақсадида меҳнат қилмоқда.

(ЎЗА).

РИЗҚ-РЎЗ САРЧАШМАСИ

Шўрчида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарарига қўйилган иқтисодий ислохотни амалга оширишни назорат қилиш доимий комиссиясининг фермерлигини ривожлантириш ва одамларни иш билан таъминлаш масалаларига бағишланган семинари бўлиб ўтганлиги ҳақида ёзилган. Нуфузли йилигача барча вилоят ҳокимларининг биринчи ўринбосарлари, туманлар ҳокимлари, агрономлар уюшмалари раҳбарлари, ва фермерлар ташриф буюришди. Улар Музабод, Маркўрғон, Термиз туманларда чорвадорларнинг иш билан таъминлаш, тажрибелари билан танишди.

Термиз туманидаги «Намуна» жамоа хўжалиги фермери Олимжон Очилов, маркўрғонлик фермер Эшбой Шароф, Музабоддаги Гагарин дон маҳсулотлари корхонаси директори, Ўзбекистон халқ депутати Курбон Амirkўлов аналга ошираётган тахсисга сазовор ишларни бориб кўрдилар.

Улар тушган автобуслар Шўрчи туманига етиб келди. Бу ерда меҳмонларни туман ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати Эшболта Шерматов бошлиқ меҳмонлар кутиб олдилар. Район маданият уйи қўшмадаги «Кунуш тола» дастаси, болалар санъат мактабининг «Истеъдод» гуруҳи қатнашчиларининг куй-қўшиги аэжига чиқди. Сўнгра Жўра Хўжамиров номи жамоа хўжалиги томон йўлга тушилди.

Ушбу колхоз туманининг иқтисоди бақуват хўжаликлари-ридан. Бу йил ҳам пахта йилим-теримиде олинди. Колхоз раиси Аҳад Мустафоев хўжалик худудига қўллаб қорхоналар очган. Йилига 10 миллион дон гишт чиқарадиган Олимжон усулчилари билан жиҳозланган завод, консерва, вино цехларида иш қилган. Сопол буюмлар тайёрланган (керамика) цехи ҳам шу жамоада.

Хўжаликда 26 та деҳқон (фермер) хўжалиги бор. Уларнинг ҳар бирига 2 миллион сўмдан сўда берилган. Яна колхоз ем-хашақдан ердамлашяпти. Фермерларнинг ҳар бири 30—40 бошдан қорамол, 20—30 тадан қўй боқмоқда.

— 20 бош қорамолим, 18 та қўйим бор — дейди «Зорик» фермер хўжалиги бошлиги З. Маматқўзов. — Колхоз 4 гектар ер ажратган. Техника таъминоти ҳам хўжалигининг бўйида. Сизлар кўриб турган қўрадаги қорамолларнинг ҳар бирини сўмга 250 — 300 минг сўмга олади. Бу йил тирки вази-да 5 тонна гишт топшириш ниятдаман.

«Туроб» фермер хўжалиги бошлиғи Тоштан Тангиров сўзини шундай бошлади:

— Қарамогимда жами 60 та қорамол бўлиб, шундан 20 таси соғин сигир. Ҳар бирдан кунига 10 килограммгача сўт соғиб олаямиз. Ўтган йили 7 тонна гишт топширган эдик, бу йил 8 тонна бўлади. 50 тонна сўт сотишни режалаштириямиз.

— Хусусий техникани воситаларига эгаласиз, — сўраймиз фермердан.

— Битта тракторимиз бор ҳозирча. 10 гектар ерни эплаб турибмиз.

— Бандақ ҳисобингизда қанча маблаг бор?

— 4,5 миллион сўм. Унинг бир қисмига ем-хашақ олими. Ортганига қўшма қорхона очсамки, деган ниятим ҳам йўқ эмас. Хайрия жамағаларига баҳоли қудрат пул ўтказмоқчимиз.

СУРХОНДАРЁ ИШБИЛАРМОНЛАРИ

Семинар қатнашчилари Тоштан ақанинг фермасидан кетишга шайлишмасди. Колхознинг бўғдоқчилик акционер-уюшмаси Тоштан ақанинг кўрасига ёндош қурилган. Банилар у ерда фермерларга зарур бўладиган қишлоқ хўжалик техникаларининг кўргазмасини томоша қилишди. Бёззилар «Техчор-васерис» маркази ташкил этган кўргазмадан айрим техника воситаларига ҳаридор бўлишди. Шартомалар тузилди.

Хўжаликдаги Тўракул Жўраев, Нурул Усанова, Комил Бўтаев каби фермерлар хонадонига ўтишгач, автобуслар Олтинсой туманидаги «Хўжалик» жамоа хўжалиги томон йўл олди. Меҳмонлар 1984 йилдан бери фермерлик ҳаракати қашшофлари саналган Раўт Аббасов хонадонига боришди.

Раут ака салкам ўн йилдики, фермерлик қилади. Шундан бун «Хўжалик» колхозига давлатга гишт топшириш режаси бориб, йил ҳам бажарилмасдан қолмади. Бунда 60—70 тоннагаб гишт топшириб қалаётган Раўт Фермернинг хизматлари катта. Шу кунларда Р. Аббасовнинг 167 қорамоли, 600 та қўйи бор. Колхоз ажратган

23 гектар ердан мўл озукка тайёрлади.

— Бу йил 76 тоннадан ортиқ гишт топширамиз, — дейди Раўт бобо. — Ҳар йили 200 та бузоқ оламан. Ҳисобимда 18 миллион сўм пулим бор. Фермер хўжалигини янада кенгайтириш ниятдаман.

Куннинг иккинчи ярмида Шўрчи шаҳар Маданият уйининг муҳташам залида анжуман бўлди.

Янгиини Сурхондарё вилояти ҳокими Жўра Нуралiev очди. У ўз нутқида Президент фармаларини ижроси, фермер хўжалигининг ривожлантириш, вилоят раҳбариятининг боз вазифаларидан эканини таъкидлади.

Академик С. Усмонов ислотлар кишлокларда қандай амалга оширилаётганлиги, бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтишининг ўзига хос

мизда 13.061 та деҳқон (фермер) хўжалиги бор, — деди ўз сўзида Ўзбекистон республикаси Қишлоқ хўжалиги вазири Норбек Қанонов — Президентимиз Фармони билан уларга 200 минг гектар ер ажратилди. Мол олишлари учун етەرли миқдорда сўда берилаяпти. Эндиги вазифамиз деҳқон-фермер хўжаликлари келажакга йўл очиб, уларни замонавий техника воситалари билан таъминлашдир. Шунингдек, ёш тадбиркорларни қўрларда ўқитиб, жаҳон фермерлик таъжрибасини ўргатишдир. Ер ўзининг ҳақиқий эгасини топишда, Чорвага эгалик тугувиини ўйотиш орқали Раўт Аббасов, Тоштан Тангиров каби уста чорвадорлар сарфин кенгайтирамиз. Ингиздан сўнг турли вилоятлардан келган меҳмонлар билан фикрлашдик.

Расул Ҳайитов, республика Қишлоқ хўжалиги вазири Чорвачилик бош бошқармасининг қорамолчилик ва сўчилик бўлими бошлиғи:

— Сурхондарёда Президентимиз фармонлари босқичма-босқич оқилона амалга оширилаётган экан. Шўрчининг ҳокими йил охиригача фермерлар сони 500 кишига етади деб ишонтирапти. Бунга табриклаш керак.

Мансурбек Султонов, Андижон вилояти деҳқончилик саноати уюшмаси раиси:

— Ишлайман деган одам асли фермер бўлиши керак экан. Мен Шўрчидаги семинардан шўрдади Фирқ билан қайтаман. Сурхондарёнинг Курбон Амirkўлов, Жўра Тўраев, Олимжон Очилов каби заҳматкаш инсонлари таъжрибасини кенг ёйиш керак.

Ғолиб Уроқов, Ургут тумани деҳқончилик саноат бирлашмаси раиси:

— Ургут туманида жами 23 та деҳқон-фермер хўжалиги бор Жўра Хўжамиров номи колхозининг ўзида 25 фермер хўжалиги бор экан. Шу таққослашнинг ўзиёқ бизга сабоқ бўлди. Сурхондарё фермерлари гуллаб-яшнаётти. Бу кўпларга нбрат мактаб бўлиши керак.

Курбон Хонзаров, Меҳнатобод районидидаги «Меҳнатобод» жамоа хўжалиги бошқарув раиси:

— Сурхондарёликлар билан ўзаро мусобақадоримиз. Бу ерда одамлар ўзиникини, деган тушунишни сингдириб ишляпти. Бундан кейин сурхондарёликлар билан фермерлик бўйича ҳам ўзаро мусобақалашсак кўп нарсга ютар эканмиз.

Абдуғаффор ОДИНАЕВ, «Қишлоқ ҳақиқати» муҳбири.

ТАНСИҚ НЕЪМАТ

Бу йил Қорақалпоғистон Республикасида тансиқ неъмат — шолчи мўл-қўл бўлди. Қўнғирот туманидаги қишлоқ хўжалик филлари номзоди Давлатбой Ўзубоев раислик қилаётган «Хоразм» жамоа хўжалиги шолчи-корлар шолчи мавсумида карвонбошлиқ қилишмоқда. Кун кеча Қорақалпоғистондаги 25 та шолчилик хўжалигини бўйича биринчи бўлиб, шолчи топшириш режасини бажарди. Давлатга 6880 тонна ўғитга 7 минг тонна шолчи етказиб берилди. Ҳосилдорлик гектарига 40 центнерга етди.

Бундай муваффақиятда Болтабой Ўтамуродов, Холмурод Қурбонбоев бошқарувчилик қилаётган бўлилар, Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими Айтбой Ембергенов, Қодир Қиличев, Ислом Кўмекбоев, Уролгул Мамбетов сингари таъжриба-корлар етакчи бўлган ўнлаб жамоаларнинг муносиб улushi бор.

Шуни айтиш керакки, техника воситаларидан оқилона фойдаланиш туфайли режа 20 иш кунига бажарилади. Ўғитда 150 та жатка ва комбайнлар унумли ишлатилди. Худойберган Холмуродов, Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган меҳнаткор Бахт Мадияров, Омонқус Қўватов каби комбайнчилар, Жуманазар Айдовос, Қўват Ўтамуродов ва бошқа жатка ҳайдовчилар тадбиркорлик ва ғайрат кўрсатишди.

Хўжаликда етиштирилган ҳосилдан келаси йил учун 1500 тонна уруғлик шолчи ҳозирланиб, хирмон чўғини яна 2500 тоннага оширишга қатъий аҳд қилинди. Ҳозирги ҳисоб-китобларга қараганда, «Хоразм» жамоа хўжалиги бўйича бу йил 1 миллиард сўмдан ортиқ фойда олинди.

Абдурахмон ИСКАНДАРОВА, журналист.

Чиноз туманидаги «Чиноз» наслиқли давлат хўжалик-техникуми далаларида сўнгги гектардаги озук экинлари ўриляпти. У ерда 420 гектар беданинг гектаридан 180 центнердан кўк озукка йиғиштириб олинмоқда. СУРАТЛАРДА: 1. Ком-

байичи Мўмин Эсонбоев, 2. Урим пайти, у. ҚУШВҚОВ олган суратлар.

МАВСУМ ОЙНАСИ

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 11 октябргача бўлган МАЪЛУМОТ

			Қўшқўт	77,89
			Урганч	75,93 12,14
			Шовот	75,66
			Хазорасп	75,47
Районлар	Жами	Шу жумладан машина терими	Хонда	72,67 12,14
			БУХОРО ВИЛОЯТИ	
ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ			Олот	102,70 31,14
Дўстлик	111,03	—	Қорақўл	77,73 16,14
Янгиариф	87,10	10,98	Ғиздулов	75,47
Хива	85,00	0,50	Пешку	75,06
Гурлан	82,11	9,52	Бухоро	74,46 13,14
Богот	78,66	0,31	Шофриқон	70,35
Янгибозор	77,91	26,11	Жондор	67,13
			Когон	65,56 34,14
			Ромитан	62,60 27,14

БАҒРИ КЕНТЛИК

Ҳаётда шундай одамлар бўладики, бирор нарсасига эътиқод қўядилар. Улар ҳар қандай нарсалар, ҳатто юксак мартабадан ҳам уни усту деб билдишади. Бир умр шунга содиқ қолишади. Ана шундай аjoyиб фазилат эгаларидан бири Ҳофиз Қосимов эди. У кишининг номи-ни ҳамон Сурхондарё, Қашқадарё, Самарқанд вилоятларида кўпчилик ҳурмат билан тилга олади.

...Х. Қосимов 1904 йилда Ғузор районидagi Афғонбўғ қишлоғида таваллуд топди. У мактабни битиргандан сўнг 1920—1923 йилларда Москвада ўқиди. Ёшлиги ниҳоятда қийин даврга тўғри келди.

Ҳофиз акадан асдалик бўлиб қолган ҳужжатларни қўлга олмади. Улар яқин ўтмишнинг батафсил ҳикоя қилади. Гарчи ҳозир бу турлича таърифланган бўлса-да, ҳужжатлардаги оддий аъзулар ҳам ҳаётининг оғир кечганлигини далиллади.

У киши ҳаёт мактабидида ўрганиб, тобланиб, 1926 йили Самарқандда бошланғич партия мактабидида, 1930 йили Ўзбекистон Коммунистик дорилфунунида таълим олди.

1924 йилдан унинг иш фаолияти бошланганди. Ўша йили Деҳқонбод уезидида ижрокўм раиси бўлиб иш бошлади. Кейин Денов районига юборилди. 17 йил райондаги «Ҳазорбўғ» давлат хўжалигини бошқарди.

Қадоғон йиллари Ўрта Осиё олий қишлоқ хўжалиги мактабидида таълим олди. Кейин давлат хўжалиги сиёсий бўлими бошчилигини мувоини, 1940 йилдан Денов район партия комитетининг унвончи котиби вазифаларида фаолият кўрсатди.

Улуг Ватан уруши бошланган йили Ҳофиз ака Қашқадарё вилоят партия комитетига биринчи котиб қилиб сайланди. Лекин Ватан ҳаф остида қолган бир пайтда у тинч ишлаш олмади. Урушнинг иккинчи йили кўнгли-лилар сафида жангга боришга ариза берди. Лекин врачлар унинг саломатлиги яхши эмаслигини айтишиб, фронтга руҳсат беришмади.

Шундан кейин Ҳофиз ака бутун кучини мамлакат ички қаршида туриб душманга зарба беришга қаратди. Нимангис юмуш тўғри келса қилиб кетаверди. Ватан учун кечроқ кундуз меҳнат қилди. Қандай бўлмасин душманга кўпроқ зарар етказиш, имкони борича галабага катта ҳисса қўшиш иштиёқида бўлди.

Урушдан кейин Қосимов халқ хўжалигининг турли тармоқларида раҳбарлик лавозимда хизмат қилди. Самарқанд вилоят партия комитети, Хатирчи район партия комитетидида ишлади. Соғлиги ёмонлашгандан кейин Қашқадарё вилоятдаги иқтисодий жиҳатдан қўлоқ қолхозга юборилиб, жамоани юксалтирди.

У киши оилада ҳам меҳ-

парди. Уларнинг ўқиши учун барча шарт-шароитни яратган.

Х. Қосимов ўзида аjoyиб фазилатларни мужассамлаштирган покиза инсон эди. Топганини етим-есирлардан аймаган. Чоршам ва Режаб каби қаровчисиз қолган болалар унинг уйда ўсиб, тарбияланган. Ҳозирда улар Чироқчи қўргонда истиқомат қилишади. Қосимовни кўзида ёш билан эсга олишади. Унинг яхши фазилатларидан яна бири қаерда хизмат қилмасин, ҳалол ишлади. Бошқаларни ҳам шунга ундади. Давлат, халқ манфаатини ҳар доим ўз манфаатидан усту қўйган. Давлатнинг бирор тийинига ҳам хиёнат қилмасди. Болаларини ҳам шу тарзда тарбиялади.

— дейди Люция хола. — Ўзи емай, бизга едирди. Мен у кишини ўз отам деб, Рисолат аяни ўз онам деб биламан. Уларнинг яхшиликлари туфайли шу кунларга етиб келдим. Руҳлари олдида бир умр таъзим қиламан. Ҳофиз отанинг фарзандлари билан худди туғишгандек бўлиб кетганман. Улар билан борди-келди қиламан.

— Ҳофиз Қосимов ҳақиқий раҳбар эди. — деб асдалик соҳиб Сталин номли жамоа хўжалиги раиси Курбанов Ражабов. — У ҳалол, бир сўзга, одамларнинг юрагига йўл топа оладиган асл одам эди.

Пақандалик Норкул бобо Равшанов ҳам шундай ҳикоя қилади:

— Раҳматли Ҳофиз ака хўжалик раҳбарлиги қилган даврда мен арава билан кери-син таширдим. Раис арава-кашлар билан чин дилдан гаплашарди. У яхши инсон эди.

Ҳофиз Қосимов 1953 йили ҳаётдан кўз юмди. Иши оғир йилларга тўғри келганлиги учун соғлигини эрта йўқотди. Қилмоқчи бўлган юмушлари, эзгу ниятлари юрагиди армон бўлиб қолди.

Юртимиз истиқлоли тули ҳаётини асл фарзандларининг номи қайта-қайта тилга олиноқда. Уларнинг номи абадилаштирилди. Аслида яхшиларнинг номи унутилмайди. Улар жисман орамизда бўл-мас-да, халқимиз юрагиди абадий яшайди. Ҳофиз Қосимов ҳам ана шундай инсонлардан бири эди. Бизнинг фикримизча, истеъдодли раҳбар, ҳалол ва камтарин инсон Ҳофиз Қосимовнинг номи абадилаштирилса унинг номи билан бирор жамоа аталса марҳумнинг руҳи шод бўларди.

Ўроқ РАВШАНОВ,
Ҳосил КАРИМОВ.

Яхшилар умри боқий

рибон ота, болаларига ғам-хўр инсон эди. Оиласида беш қиз ва бир ўғил волига эди. Ҳофиз ака ниҳоятда бодиларни яхши кўрарди. Кўчада қаровчисиз қолган болани кўрса, унга олиб келарди. Бир мисол. Қамашидида ишлаган даврда кўчада бир қизча топиб олади ва унга олиб келади. Уруш даври, бир тишам нон олтидан қиммат. Шундай пайтда 6 фарзанди енига устига бегона болани қарамонига олишнинг ўзи бўлмасди. Кейинчалик Люция исмида бу қиз ўзбек йигити Норбой Яхшибоевга турмушга чиқди. Ҳозир бу оила серферзанд, Чироқчи районидида «Чиял» давлат хўжалиги марказида истиқомат қилади.

— Бобом турли вилоятларда ишлаганини туфайли қариндошларимиз ҳам кўп жойларда яшади, — дейди Ҳофиз аканинг набираси, чироқчилик ўқитувчи Тошпўлат Алиев. — Бобомнинг ўғли Пўлат Қосимов Ховос районидида, қизи Шароф ҳолам Ғузор районидида, Тамара ва Олия Ховосда, Раъно эса Чироқчи районидида яшади. Бобом иши кўп бўлишига қарамастан, фарзандлари билан шуғулланишга вақт то-

Ҳофиз ака ана шундай халқнинг содиқ фарзанди эди. Қаерга ишга юборилмасин, ўша ерга борди. Бутун кучи, билимини ишга солиб, фидокорона меҳнат қилди. Шу боис одамлар уни ҳурмат билан эсга олишади.

Ҳофиз аканинг хизматлари давлат томонидан муносиб тақдирланди. «Хурмат белгиси» ордени билан мукофотланди. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг IV, V, VI, VII, VIII съездларида делегат этиб сайланганди.

— Бобомнинг ҳужжатларини асраб-авайлаб сақлапман, — дейди Тошпўлат ака Алиев.

Қосимов МТСда раҳбарлик қилган вақтда хўжаликлар ихтиёрида бирорта ҳам техника бўлмаган. Қаерда техникага зарурат туғилса, Ҳофиз ака ўша жойни дарҳол тракторлар билан таъминлаш чораларини кўрган. МТС раҳбари от миниб далаларни айлانган. Кабинетидида бир дақиқа ҳам ўтирмаган. Мажлиси ва йилгишларини ҳам далада ўтказган.

— Ҳофиз ота замон оғир бўлишига қарамай мени ўз фарзанди каби бағрига олди.

Шаҳрисабз пахта тозалаш заводи қўшида очилган «Сардор» кичик корхонаси ишга тушганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Лекин корхонада ишлаётган чеварлар хизматидан аҳоли мамнун. Бу ерда асо-

сан бежирим болалар қўйлаги, кўрпача, ёстиқ жид-дари тикиб чиқармоқда. Буюртма тез ва сифатли бажарилаётганлиги учун мижозлар сон кундан-кунга ортиб бораёттир.

СУРАТДА: тикувчилик цехининг моҳир бичиқчиси Роза ҲАЙДАРОВА иш устида.

Р. АКБАРАЛИЕВ олган сурат.

ШИФОБАХШ ГИЁҲЛАР ХОСИЯТИ

Шифобахш ўсимликлар турли хасталиклари, жумладан, овқат ҳазм қилиш, нафас олиш, буйрак, қон-томир, асаб тизимларини ва бошқа аъзоларини даволашда аздадан ишлатилиб келинади. Шифобахш гиёҳларнинг кимёвий дорилардан афзаллиги шундаки, таъсир этиш доираси кенг, яъни ўраб олувчи, тинчлантирувчи, шомоллашга қарши, ўз таркибидида дармондорилар сақлаш, минерал тузлар борлиги, микро-элементлар қонга тез ўтиш, сўрилиш, кам захарлиги ва узок вақт қўлланиш билан аж-ралиб туради.

риш керак. 15 минутдан сўнг олиб совутилади ва дока орқали сузилади. Дамлама тайёрлашда сувнинг бир қисми йўқолиб кетади, шунинг учун сузиб олинганда керакли миқдорда қайнатилган сув қўшилади. Дамлама ва қайнатмани қоронғи, сапқин жойларда ёки

Наъматак мевасидан тайёрланган қайнатма саффо ҳай-довчи тариксидида ишлатилади. Қайнатма тайёрлаш учун наъматак меваси совуқ сувда ювилади, майдаланилади. Оловдан олиб иссиқ жойга 5—10 соатча дамлалаш учун қўйлади, сўнг сузилади. Сузилаётганда меваларнинг яхши қисми олишга эътибор бериш керак. Бир литр ичимлик тайёрлаш учун 110 грамма наъматак меваси ва 50—100 грамма қанд олинади.

Доривор гиёҳларини ҳар бир киши ўзи йиғиб-асраб, тайёрлаш мумкин, бу гиёҳлар до-рихоналаримизда ҳам сотила-ди.

Шоилёс ШОҲАЙДАР ўғли тайёрлади.

Табиатнинг ўзи табиб

музлаткичда сақлаш керак. Лекин музлаткич уч кундан ошмаслиги жоиз. Жигар ва ўт пуфак хастали-гиди гиёҳлар билан даволаш яхши наф беради. Баъзи доривор гиёҳлар [хрен, қора турп] хоперетик таъсир этади. Ўт [сафрор] акриллик чиққинини яхшилайди. Бошқа гиёҳлар [л-пиз, тоғрайхон] ўт йўли шомол-лашини камайтиради, сурги сифатида таъсир этади.

Доривор гиёҳлардан уй шароитида дамлала ва қайнатма тайёрланади. Дамлама тайёрлаш учун доривор хом ашё обдон майдаланади ва сирланган бирор қидишга солиниб, қайноқ суз қўйлади, сўнгра идишнинг иссиқроқ жойга қўйлади. Дамлама қайнаб кетмас-лигига алоҳида эътибор бе-

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЭРТАК РУҲИ

Қува район маданият уйи қошидаги «Шуфта» даваскорлик кўнрақ театри юно-дй жамоаси ўзбек халқ эр-таклари асосида «Мақтанчоқ чумчуқ» деб номланган эртак-спектаклини сахналаштирди. Мазкур спектакл болалар бо-чалари тарбияланувчиларни, мактаб ўқувчилари томонидан эфр қизиқиш билан кўтиб олди. Артистлардан Расу-лжон Латипов, Назирхон Ма-матов, Ойбек Тошпўлатов, Дилором Юсупова, Баҳодир Мадрохимовлар ижросидаги ролялар нишонли чиққинлиги учун болалар олқишига сазо-вор бўлди. Асарини ёш режис-сёр Акронжон Мадрохимов сахналаштирди. Эртан рўзга мос муқаррир Абдурахим Комилов басталаган.

БЕБАҲО МЕРОС

Булдугур район марказий кутубхонаси, район маданият уйи ҳамда 48-ўрта мактаб маъмурияти ҳамкорлигида За-ҳриддин Муҳаммад Бобур таваддудининг 510 йиллигига бағишлаб Сафар Бобонов сценарийи асосида «Оёғим етгунча кетгайман...» деб номланган адабий мусиқали кеча ташкил этилди. Ўқувчи-лар томонидан ўқилган шовир-ғазаллари шинавандалар то-монидан илқ кўтиб олинди. Театрлаштирилган чиққин-лар кўтаринин руҳ бағишла-ди. Баҳодир Норов, Аҳмад Уматов, Илтифат Ботирова, Мавлуда Қўшоқовалар ижро этган образлар ҳаётлиги билан ажралаб туради.

ДЕҲҚОНЛАР ХИЗМАТИДА

Фарғона район маданият уйи қошида фаолият кўрсататган «Бодил чашмаси» ашула ва рақс халқ ансамбли ижодий жамоаси «Хирмонингизга ба-рак» деб номланган янги дастурини Бобур номли жамоа хўжалиги меҳнатчилари ҳузу-рида намойиш этилди. Даста қатнашчилардан Хонжаммад Умаралиев, Мелқўзи Эшонқонов, Валжон Аҳмедов, Замиратон Ёқубова, Эркинот Ҳасановалар ижросидаги дил-рабо куй ва қўшлар, жози-бали рақслар барчага манзур бўлди. Мазкур томоша дасту-рини Охирибоев номли, На-воий номли ва бошқа жамоа ва давлат хўжаликларидида ҳам намойиш этиш режалашти-рилди.

Салоҳиддин СИРОЖИДИНОВ.

Бош муҳаррир Н. ЕҚУБОВ.

Рўзнома тахрир хайъати: Н. ҚАЮМОВ, М. ИСЛОМОВ, М. МИРЗАЕВ, Э. ЗИКИРИЕВ, Р. ХУСАНОВ, Х. РАҲМАТИЛЛА-ЕВ, М. ҚАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), С. САЙДАЛИ-ЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), О. ҒОФУРОВ (масъул котиб), Н. ОРИФЖОНОВ, К. РИХСИЕВ, Э. ИБРОХИМОВ, Р. БОБОМУ-ҲАМЕДОВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Респу-бликаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўз-плодоовощинпром» концерни, Ўзе-бекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Қишлоқ ҳақиқати» журналистлари жа-моаси.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР, Мухаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб—33-09-93, Масъул котиб ўринбосарлари—32-56-25. Деҳқончилик бўлими—32-56-35, 32-54-51, 33-09-93. Қайта ишлаш саноати бўлими—32-56-31. Иккинчи хўёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими—32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиш бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва сннат бўлими — 32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 000096. Буюртма П. 585. 28880. нусхада босилди, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қороз бичими А—2, Босишга топшириш вақти. 21.00. Босишга топширилди — 23.30.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6.

ҲАР ТЎҒРИДА

● Аҳоли ўсиши суръатла-ри шу тарихи пасайиб кета-верса, Япония яқин келажак-да чинакам кекасалар мам-лакатига айланиши мумкин. Бу йил мамлакатда учта ўза-га хос биринчилик қайд этилди: аҳоли нуфузининг энг кам ўсиши, энг кўп ке-са фуқаролар ва энг кам ёш-ларга қараганда, ўтган йи-ли аҳоли сон 0,33 фоизга кўпайган. 124 миллион 450 минг кишининг 13,1 фоизи-ни 65 ёшдан ошган кишилар ташкил этади. 14 ёшдан ки-чиклар эса бор-йўғи 17,2 фо-из экан.

● Тайланд аҳолиси ўтган йилнинг охирида 57,7 мил-лион кишидан иборат экан-лиги қайд этилди. Мамлакат-нинг энг йирик шаҳри ва пойтахти — Бангкокда 5,5 миллион киши яшар экан. Мамлакатда аҳолиси 1 мил-лиондан ортқ бўлган яна 15 та шаҳар бор.

● 1975 йилда АҚШнинг соҳиб президентни Рональд Рейган товуш тезлигиндан 12-15 баробар тез ўчадиган келажак фазовий келасини яратиб ташаббус билан тақдир эди. Шундан кейин мамлакатда «Янги Шарқ экспресси» деб номланган фазовий самолёт устидида ишлар бошлаб юборилди. Бу ишга Фарбий Европа ва Япония мутахассислари ҳам қўшилди. Аммо ҳозирча жиддийроқ ютуққа эришил-гани йўқ.

● Жаҳондаги валюта жа-ғармаларининг 23 фоизи етакчи Осиё давлатлари-га тўғри келар экан. Ҳозирги пайтда Хитойнинг валюта жағмараси 46,4, Сингапур-нинг 39,9, Малайзияники 19,4, Таиландники 20,4, Жа-нубий Кореяники 17,1 милли-ар доллар экан. Лекин Осиёдаги энг бой мамлакат Тайвань бўлиб қикди. Валю-та жағмараси ҳусусида у билан бирораси ҳам мамла-лат, ҳатто Япония ҳам бел-лаша олмас экан. Бундан бир неча йил олдин 100 мил-лар доллар валютасига эга бўлган бўлса, эндиликда 84,93 миллиард доллар со-ҳиб экан.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»ГА

1994 ЙИЛ УЧУН ОБУНА БЎЛИНГ

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлигига қарашли Матбуот тарқатиш марказининг вилоят, шаҳар, туман бўлиналарида, қишлоқлардаги шохобчаларда «Қишлоқ ҳақиқати»га ҳам 1994 йил учун обуна расмийлаштирилмоқда. «Қиш-лоқ ҳақиқати» газетаси тахририни муштарийлари 1994 йил учун обуна бўлишга даъват этар экан, ижодий жамоамизнинг келгуси йилдаги режалари катта ва кенг қамровли эканлигини маълум қилади. Деҳқончилик-сано-ат мажмуидидаги илгор иш усуллари, меҳнатни ташкил этиш ва моддий рағбатлантиришнинг энг мақбۇл қўрилиш-ларини табиқ этиш борасида тўлланган тажрибалар из-чил оммалаштириб борилади.

«Қишлоқ ҳақиқати»нинг 1994 йилдаги обуна баҳоси 12 ойга 14.916 сўм, 6 ойга эса 7.458 сўм қилиб белги-ланди. Барча соҳада нарх-наво ошганлиги 2—3 йилдан бери матбуотнинг обуна баҳосида ҳам ўз ифодаси то-поляпти. Бу қорғоз, бўёқ нархнинг кўтарилганлиги, бос-махона ва матбуот тарқатиш харажатларининг тобора ошиб бораётганлиги билан боғлиқ. Шуларни таъкидла-ган ҳолда қадрили муштарийлар диққат-эътиборини уч ма-салага қаратиш зарур. Биринчиси, газетамизга обуна бўлсангиз, уни мунтазам ўқиб бориш имконияти яратила-ди. Газетани чакана савдода харид қилишга нисбатан обуначи сифатида олиш анча арзонга тушади. Бунинг яна бир қўлайлик томони шунданки, нашримиз хонадо-ринингизга етказиб берилади. Иккинчидан, ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида деярли барча қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари эркин нархда сотилиб, харажатларни қоп-лашга шароит яратилмоқда. Хўжаликлар, қишлоқ хўжа-лиги корхоналари, деҳқонлар ва чорводорлар бирмунча яхши даромад олишляпти. Бу обуна бўлишга иқтисодий шароит яратди. Учинчидан ва энг асосийси, замондош-ларимиз ҳаётини, кундалик турмушини оммавий ахборот воситаларисиз, улар кишилар қалбига бахш этадиган маъ-навиятсиз тасаввур этиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам хў-жаликлар, корхоналар, ташкилотларнинг раҳбарларини, мутасаддиларини, барча муштарийларни 1994 йил учун обуна расмийлаштиришга даъват этамиз.

Газета индекс: 64602.

ҚАДРЛИ ДЎСТЛАР!

Ўзбекистон ҳудудида намойиш этиладиган барча телекўрсатувлар ва радиоэмиттиришлар ҳақида олдиндан батафсил маълумот бериб боровчи республикадаги ягона нашр -

"ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА ҚЎРСАТАМИЗ"га 1994 йил учун ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА.

ОБУНА БАҲОСИ:

1 ойга - 270 сўм,
3 ойга - 810 сўм,
6 ойга - 1 620 сўм,
12 ойга - 3 240 сўм.

Нашр кўрсаткичи - 75490